

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 29 Octomvrie st. v.

„Ajungerea scopurilor mari, accentuate de ministrul nostru de culte în timpul cel mai din urmă la Cluj este în adevăr de astfel de natură, încât fie „care Maghiar, fără deosebire de patrie, „se poate însufleți de ea.“

Așa închee „Nemzet“, prima dintre oficioasele din capitala ungurească, unul dintre leaderele sale.

Declarațiunea aceasta guvernamentală are în vedere călătoria din urmă a dlui Trefort, ministru reg. ung. de culte și instrucțiunea publică la Cluj-Gherla, în părțile transilvane.

Acest domn ministru într'un toast purtat la banchetul dat în onoarea domniei sale a mulțămît lui Dzeu, că Maghiarii pe rând, pe rând se emancipează de sciința maghiară independentă.

Este un fel de naivitate în expectațiunea ministerială, de altmintelega soață bună cu declarațiunea organului guvernamental.

Numai cât naivitatea nu șede bine nici oficiosului budapestan, cu atât mai puțin unui ministru, și încă tocmai ministrului de culte și instrucțiune publică, a cărui chemare este a se interesa de desvoltarea egală a baselor etice la toate popoarele din stat astfel, ca din toți membrii popoarelor să ese cetățeni buni și oameni de omenie.

Aceasta însă, precum din toate se vede, Maghiarii, fie diariști, fie ministrii, nu sînt în stare să o cuprindă. Ei sînt visători cu diaristi cu ministri cu tot, și ca visători nu sînt în stare a se deștepta spre a cuprinde realitatea.

Însă visătoarea nu e compatibilă cu conducerea politică. Aceasta ca să fie salutară trebuie să fie în mâinile oamenilor trezi. Trezie este însă când un ministru și încă într'un stat poliglot vorbește în mod absolut de sciința maghiară?

Dacă diariștii de teapa celor dela „Nemzet“ punend tămăie deilor, care le dă pâne albă cu îmbelșugare din darul fondului de dispozițiune, visează numai de Maghiari, calea valea. Dela un ministru însă cu tot dreptul așteaptă ori-și-cine, nu visuri, ci lucruri folositoare statului cărui servește.

Dl ministru Trefort se vede însă că precum n'are cunoștință de adevărata pozițiune etnografică a Clujului așa nu va sci prețui pozițiunea sa ca ministru de culte și instrucțiune într'un stat poliglot.

Dînsul a fost, de exemplu, în Cluj și a vorbit numai de sciința maghiară. Întrebăm noi pentru cine vorbește un ministru al Ungariei când vine la Cluj numai de sciința maghiară?

Privească din Cluj spre Mănăștur, spre Someș-falău și Apahida, cari sînt în imediată apropiere de Cluj, ori spre Banabie și se vă spună nu se împedecă tot de Români? Dar' se ne întindem și mai departe privirile și de ni le vom înrepta spre apus, spre răsărit spre meadă-

și și spre meadă-noapte, sute de kilometri nu vom întimpina dela Cluj încolo decât, cu unele mici și neînsemnate întreruperi, poporațiune românească.

De poporațiunea aceasta dl ministru nu ia nici notiță măcar, ci se vede că o consideră de roboitoarea a celor vreo câtevazeci de mii de renegați, grămădiți între Români pe un petec de pământ, din toate părțile și din toate naționalitățile lumii, și înduplecați să se numească Maghiari.

Dl ministru a vorbit și de a treia universitate, se înțelege maghiară, căci în Ungaria se potrivesc la 5 milioane de Maghiari și Maghiaroni trei universități din contribuțiunile celorlalte 10 milioane, căror acum nici cu banii lor nu li se permite să-și mai ridice institute de instrucțiune.

Eată în vreo câteva cuvinte o situațiune a unui stat întreg în ce privește instrucțiunea, menită în toate țerile civilisate de a lumina poporul și care la noi prin guvern și prin legislațiune a devenit un privilegiu al unei minorități, susținute cu universități, cu licee, cu gimnasii, cu scoale reale și elementare, cu academii și museuri, cu teatre de operă din asudoarea majorității excluse dela instrucțiune, exclusă cum este dela toate bunătățile.

Ei bine, vor veni diarele fondului de dispozițiune și vor dice, că *hoții de păgubăși* ear' agitează.

Vorbele sînt eftine, pot dice, pot serie diarele fondului de dispozițiune ce le place. Dar' răspundă-ne ori ce Maghiar de omenie și ne spună dacă pentru cele trei milioane de Români statul administrat de dînsii a făcut, sau a vorbit, sau a scris unde-va vre un cuvânt că vrea să ridice o universitate românească, sau că doar' vrea să o cedeze Românilor pe cea din Cluj? Dar' spună-ne, unde în statul administrat de Maghiari, pentru cele trei milioane de Români există vre-un gimnasiu susținut din mijloacele statului, la care de sigur că și cele trei milioane de Români vor contribui ceva. Spună-ne unde este scoala reală, pe care statul o susține pentru Români sau vreo scoală elementară de doamne ajută. Unde sînt scoalele de agricultură, de industrie sau de comerț susținute de stat pentru cetățenii români din patria noastră?

Dar' înzadar am pune mai departe întrebări pentru academii, museuri, teatre și alte institute de felul acesta, căci nu au ce să răspundă.

Le-am putè însă noi spune că subvențiunea dată de „Nemți“ gimnasiului român din Brașov, sub pretexte de nimica, a șters-o și alte subvențiuni le-a oprit. Ajutorul dela gimnasiul din Brad 'l-a detras. Pe Caransebeșeni 'i-a oprit a-și face gimnasiu din banii lor. Catedra de limba română la universitatea maghiară din mijlocul româniei este cassată. Subvențiunea de stat pentru preoțiunea gr. or. română e pe povernișul nimicirei...

Dacă am întoarce foaia, nu am fi noi în drept să ne plângem, că administrațiunea maghiară din statul unguresc ne agitează și vrea cu de-a sila să ne facă patrioți rei?!

De aceste dl ministru Trefort când vine la Cluj și când petrece acasă nu vrea să scie, cu atât mai puțin să vrea a face ceva, ca Români să nu mai fie agitați și pe terenul culturai.

Dar' nu poate să scie, căci dacă ar sci, atunci i s'ar compromite popularitatea și în loc de laude pline de șovinism și de *eljenuri* ar raporta niscari ochi scoși sau făci sdrobite dela „misionarii civilizațiunei“ din Cluj.

Conjecturi politice.

IV.

Trebuie, am dis, să presupunem, că sînt cercuri importante, în care se face obiecțiunea, pe care Maiestatea Sa n'a făcut-o cu ocaziunea audienței acordate episcopului Szász.

Și fără îndoială asemenea cercuri, dacă în adevăr există, își au centrul lor în Viena.

Nu la noi, ci la aceste cercuri importante se adresează „Pester Lloyd“, când accentuează cu atâta stăruință, că Români nu s'ar fi resculat la anul 1784, dacă nu 'i-ar fi încuragiat împăratul Iosif II. și că ordinea și desvoltarea pacinică numai astfel se pot realiza în monarchia noastră, dacă dinastia Habsburgilor se unesc cu națiunea maghiară.

Ar trebui să fim noi Români foarte mărginiți, pentru-ca să ne înțelegem, că „Pester Lloyd“ nu le-ar afirma aceste, dacă nu s'ar găsi cercuri importante, în care se susține, că *altfel* trebuie să se realizeze ordinea și desvoltarea pacinică a monarchiei, și anume prin unirea tuturor popoarelor împregiurul dinastiei.

Scim foarte bine, precum sciu și Croații, că ori-și-ce manifestațiune făcută de noi contra actualiei stări de lucruri din Ungaria, e pentru aceste cercuri importante un argument pentru spriginirea tescilor lor. Aceasta e ceea ce ne încuragează.

Tocmai de aceea însă cercurile maghiare mai serioase au început a-și da silința să acopere „pécatele“ noastre. Pe când mai nainte tocmai din aceste cercuri pornia insinuarea, că sîntem un element primejdios și că lucrăm contra întregității patriei și contra tronului, acum ele încep a ne lauda ca pe un popor de oameni inofensivi. Diarele din Cluj, care nu simt încă, unde e partea penibilă a cestuiii, tot mai strigă din rășputeri, că voim să răsturnăm societatea, să o sguduim din temelii; „Pester Lloyd“ însă ține să fie sciut, că mai nainte de a fi venit împăratul Iosif II. în Ardeal, Români erau cei mai pacinici oameni, „friedliche Wallachen“, ba „Nemzet“ merge la 5 Noemvrie chiar mai departe și, vorbind despre serbarea centenarului răscoalei, dice cu un ton blajin: N'a fost nimic! — un lucru inofensiv! — ridicol aproape! S'a dovedit, că *ultraști* români nu au trecere și că Români nu sînt de loc primejdioși!

„Ear' dacă cercurile oficiale 'i-au întimpinat (pe ultraști) cu asemenea reprobare și dacă singură aceasta trebuie să aibă o înfrîurire foarte răcoritoare asupra fantasiilor influențate de

ultraști, o importanță și înfrîurire încă mai mare trebuie să atribuim împregiurării, că nici în România, nici la noi inteligența și publicul n'au fost accesibili pentru agitațiune. Din aceasta ultraștii pot să vadă, că 'și-au făcut iluziuni deșerte, care s'au risipit, au jucat un joc riscat, dar' 'lau perdit. Și poate să vadă și *străinătatea*, cât de mare humbug e ceea ce aud dela ultraști.“

Nici aceste nu se spun de dragul „ultraștilor“ români, ci la adresa acelor cercuri importante, care sînt poate de părere, că ceea ce se petrece în Ungaria compromite monarchia față cu străinătatea.

Ne temem însă, că „Nemzet“ va produce în aceste cercuri tot impresiunea, pe care o produce la noi, că ori este de rea credință, ori vorbesce în lipsă de cunoștință de cauză.

Noi, care cunoaștem spiritul public român atât de aici, cât și din România, sciam de mult, că despre o serbare serioasă în sensul articolului din „Nemzet“ nu poate fi vorba, tocmai pentru-că Români sînt Români, un neam de oameni inaccesibili pentru utopii, pentru tendențe bolnavicioase și pentru ori-și-ce idei de juvenilă exaltațiune. Sîntem un neam de oameni trecuți prin multe rele, tiner încă în viața Europei, dar' îmbetrănit în experiențe amare: Românul, așa fără sciință de carte, cum este, te ia în ris, când îi vorbești de lucruri apucate din senin. N'are „Nemzet“ nevoie să ne spună, că ideile, la care face aluziune, nu sînt poporale nici în România nici în Ardeal: am spus-o noi aceasta de mult, și au mai spus-o și alții.

Am dorî însă să scim, dacă „Nemzet“, vorbind despre ultraști români, ne socotesce între dînsii și pre noi, cei ce nu am luat parte la serbare, dacă cercurile guvernamentale sînt ori nu bine informate despre curentele ce există între Români, fie chiar și numai între cei din țerile supuse coroanei ungare.

Căci rău 'și-ar face socoteala, dacă ne-ar pune și pre noi în rînd cu cei ce vorbesce de o Românie iredentă, fiindcă noi sîntem mulți.

Nu-i vorba, nu sîntem nici noi susțitori ai *actualei* Ungarii, nu cetățeni credincioși ai ei, în înțelesul maghiar al cuvântului, dar' sîntem cei mai credincioși cetățeni ai patriei noastre celei mari, și sîntem mai presus de toate urmași ai acelor Români, despre care „Pester Lloyd“ dice, că „adorau în Împăratul lor pe Dumneșul lor pămîntesc.“ Casa de Habsburg a sciut să câștige inimile Românilor, și tocmai actualele cercuri guvernamentale trebuie să recunoască, că ele sînt câștigate, tocmai lor nu le este iertat să o pună aceasta la îndoială, căci foarte lesne li s'ar putè dice: Rău ați chivernisit țara!

Și dacă o recunosc cercurile guvernamentale aceasta, precum o recunoaște acum și „Nemzet“, atunci ele trebuie să facă un pas înainte și să ne dea mână de ajutor la combaterea unor elemente, pe care noi le socotim pentru națiunea noastră chiar mai primejdioase ca ei pentru patria lor.

Ura de rasă dintre Români și Maghiari este veche, o rămășiță din tristele timpuri de aspirare: în timp de opt spre deuce ani Maghiarii au avut ocaziune deștulă să-i pună capăt. În loc însă de a-și fi dat silința să o înnăbușe, ei au nutrit-o și o nutresc din zi în zi. Această ură nutrită de dînsii e hidra, ale cărei capete noi nu le putem stîrpi, dacă Maghiarii ei înșiși nu ne vor da mână de ajutor. Căci în zadar fi vom vorbi noi poporului despre marile interese, care ne leagă de națiunea maghiară, despre soarta noastră comună, despre serviciile, pe care le aducem dușmanilor nostri comuni prin învrăjbierea noastră, în zadar vom stărui pentru propagarea spiritului de apropiere, când alții fi vor putè șopti la ureche: Dar nu vedeți voi *ce fac* Maghiarii?!

E preste puțină, ca într'un întreg popor, care dispune de clase luminate, ca cel maghiar, se nu se găsească și oameni, care înțeleg, că este cel mai mare interes al națiunii maghiare să se pună cât mai curând capăt încordării ce există astăzi în Ungaria. Și i-am face o mare nedreptate națiunii maghiare, dacă n'am presupune, că acele cercuri, care-și au centrul în Viena, se întind și asupra Ungariei. Sântem convinși, că și în mijlocul națiunii maghiare sânt oameni capabili de a înțelege adevăratele interese ale rasei lor, bărbați politici cu vederi mai largi, care ar fi gata să pună capăt impunerilor nesocotite, prin care actualul guvern crede a ajunge la consolidarea statului ungar. Ba poate că chiar și dl Coloman Tisza el însuși ar fi inclinat să renunțe de a merge și mai departe pe călea, pe care a umblat pân'acum, dacă nu s'ar teme, că-și va slăbi pozițiunea față cu opiniunea publică maghiară.

Aici, în opiniunea publică maghiară, e isvorul rătăcirilor. Maghiarii trebuie să se deprindă cu imperativul categoric al timpului, în care trăim, să supoarte cu resignațiune situațiunea, în care iobagiul e deopotrivă cu stăpânul lui de odinioară, să se împace cu idea, că nu mai pot să fie ei singuri stăpâni în țară.

Revistă politică.

Sibiu, 29 Octomvrie st. v.

Publicăm la alt loc a doua corespondență, ce ni-a venit din civilisata capitală a Ungariei, despre incomparabila cultură și vitejie a lamurei tinerimei maghiare. Vreo câțiva studenți români, ce petrec în Budapesta într'o lume străină de Maghiari, mai cu seamă însă de Jidani și renegați, sânt amenințați chiar și în viața lor de gloatele „academice“, pentru ce? Pentru-că mai îndrănesc și ei a se întruni spre cultivarea dulcii lor limbi, pentru-că cutează a susține în capitala țerii o societate literară română: „Horia și Cloșca“ sânt numai nisece pretexte, după-ce pe de-asupra societatea „Petru Maior“ a declarat, că n'are de cuget a se abate dela statutele sale, ce nu sciu nimica de politică. Maghiarul e cavalier și viteaz! Astfel declamează din incidentul acesta chiar și organe de talia lui „Pesti Napló“, în loc să ascundă înaintea lumii, precât numai le e cu puțină, fapta rușinatoare pentru neamul lor întreg.

Se înțelege de sine, că poliția capitalei ungare la astfel de casuri glorioase se arată cu atât mai puțin, cu cât ea așa dicend nici nu există în aceeași civilisată metropolă maghiară. În adevăr ne facem culpabili de o naivitate politică-socială, dacă așteptăm dela o societate cu astfel de poliție altă purtare, decât a fost aceea a florii tinerimii din Budapesta, ce răcnia în gloate pe stradă față cu doi trei studenți români pacnici. Comisarul ministerial Jékelfalussy și-a prezentat raportul despre starea poliției Budapestane. Și cum se exprimă frunțașul „Pester Lloyd“ față cu expunerile comisarului? Din cuvânt precum urmează și încă la primul loc într'un lung articol: „Arareori s'a dat unui ram al oficiului public dela loc oficial un atestat precum e cel cuprins în comunicatul publicat în ultima noastră ediție de seară cu privire la poliția capitalei.“ „Comisarul ministerial a aflat toate în cea mai mare — disordine“, dice relațiunea oficială scurt și precis și face în continuarea ei să presupuni, ce mocirlă de corupțiune au descoperit deja primele începuturi ale cercetării la locul acesta. Veți bine, ori și ce va descoperi cercetarea, ori și ce va descoperi un proces viitor — la loc oficial vor fi surprinși poate de aceste descoperiri, publicului ele abia vor mai aduce ceva nou. Neconținut își urmează de ani încoace la poliția capitalei scandal după scandal, denunțări după denunțări, demisiuni și cercetări după demisiuni și denunțări, și trebuie să te minunezi, că a fost cu puțină a o duce cu starea de acum, fără ca să fi urmat o intervenție a locului suprem. Ce n'a fost pentru nimenea din Budapesta un secret, cum a putut rămâne

ascuns toemai ministerului de interne? Cum s'a putut întâmpla, că interese însemnate ale capitalei să fie date pe mâna unei societăți, în contra căreia nici chiar calumnia n'ar pute născoci ce nu s'ar întrece de realitate?

„Poliției noastre i-a mers doar' ves-tea până departe preste hotarele noastre și ce s'a ținut despre onestitatea și hârnicia ei în deobște, aceasta se arăta mai bine în împregiurarea, că direcțiunea poliției vieneze la fiecare privilegiu mai important delega încoace organele sale proprii, care cercetările lor — le tănuiau cu tot adinsul înaintea colegilor din Budapesta . . . „Și pe coarda aceasta continuă marele organ guvernamental, dispensând ori-ce opoziție a mai adauge ceva. Trece și noi deocamdată mai departe la alte simptome doveditoare de puterea organizatoare a egemonilor noștri.

La ordinea zilei a ajuns acuma în Agram episcopul Strossmayer, vestitul patriot croat, care pentru erudițiunea sa e renumit și în străinătate. E vorba de inaugurarea galeriei de tablouri în capitala Croației. Primirea episcopului celui mai popular între Slavii de sud a fost o demonstrație imponentă în contra guvernului actual. Deși nu s'a permis a se decora gara, deși ori-ce primire în gară însăși a fost interzisă, deși toată lumea oficială de stat a absentat (și cardinalul Mihailovics, Angyelicsul Croaților a părăsit orașul,) deși cu un cuvânt s'au pus toate pedecile unei primiri solemne a capului latent al „independenților“ — totuși eacă ce li se telegrafează despre demonstrația grandioasă din capitala Ungariei foilor maghiare chiar oficioase: „Episcopul Strossmayer a primit cu privilegiu întrării sale de astăzi ovațiuni extraordinare. Orașul a fost bogat decorat cu steaguri. Deoarece n'a fost permis a ține cuvântări în gară, întâmpinarea a avut loc în fața gării într'un pavilion construit cu privilegiu acesta. Vice-primarul Crnadak a salutat pe episcopul cu puțin cuvinte, el a ținut: „Poporațiunea și orașul Agram puțin pot ofera, dar' inimile tuturor bat emoționate de bucurie în fața binefăcătorului națiunii, care a săvârșit lucruri așa de grandioase prin darurile sale prin universitate, pentru academia slavă de sud și pentru galeria de tablouri. Episcopul Strossmayer multumim mișcat, el aduce iubirea pentru iubire, toată năsuința sa aparține afară de Ddieu poporului croat și patriei. Între strigăte frenetice de „zsivio“ episcopul apoi s'a dus, urmat de un conduct imponent, în palatul Vraniczany, unde a descălecat. Naintea balconului a urmat după aceea defilarea întregului conduct. În stradele, prin care a trecut Strossmayer, damele au îmbrăsciat flori din ferști. După ameați societățile științifice au fost prezentate episcopului de către Kukuljevics.“ Noi dicem: Astfel se primesce adevăratul fiu mare al națiunii sale!

Delegațiunea maghiară.

Am comunicat în extras în n-rul 157 al ziarului nostru ședința comisiunei pentru afacerile externe a delegațiunei austriace dimpreună cu declarațiunile ministrului de externe făcute în această ședință și acum sântem în poziția de a comunica pe cât ne permite spațiul — mai pe larg decursul ședinței comisiunei de externe a delegațiunei maghiare ținută la 7 l. c. u. Ca totdeauna comisiunea de externe a delegațiunei maghiare și ăștia a făcut mai multă vorbă, mai marea îngrijire a Maghiarilor pentru relațiunea externă a monarhiei îi silesc a fi mai neîncredători față cu cestiunile externe și astfel ministrul de externe e nevoit a răspunde la o mulțime de interpelări de tot felul. Punctul de neliniștire a Maghiarilor zace în alianța cu Rusia.

Președintele ședinței, contele Francisc Zichy deschidând ședința provoacă pe membrii comisiunii să-și facă interpelările ce ar avé de cuget

a le adresa ministrului de externe. Raportorul comisiunei

Falk: Pune ministrului de externe următoarele întrebări:

1) Răspunsul, ce l'a dat Maiestatea Sa presidentului delegațiunilor, dice, că rapoartele noastre cu toate puterile, dar' cu deosebire cu puterile învecinate, sânt dintre cele mai prietinesci. E dl ministru în poziția de a pute da comisiunei lămuriri mai detaliate asupra rapoartelor noastre cu puterile învecinate și adecă: cu Germania, Rusia, Italia, Sârbia și România? S'a întâmpat oare-ce schimbare în aceste rapoarte în urma întrevederii dela Schienievite? Adevăritu-s'a speranța exprimată în anul trecut de dl ministru, că adecă rapoartele noastre cu România se îmbunesc pe și ce merge?

2) A doua interpelare se rapoartă la cestiunea căilor ferate orientale. A treia și a patra la convențiunea comercială cu Grecia, a 5-a la pertractările comerciale cu Turcia.

Kálnoky: La întrebările ce mi-s'au pus, am onoare a răspunde următoarele: Prima întrebare se referese la rapoartele noastre externe și cu deosebire la rapoartele noastre cu statele învecinate. În această privință am să observ îndată la început, că despre aceasta s'a făcut destulă vorbă, așa încât în acest respect sânt în poziția neplăcută de a nu pute spune mult nou.

On. comisiune a primit din discursul Maiestății Sale o iconă generală despre poziția noastră externă. Câteva zile înainte am fost în stare de a lămurii și complecta această iconă.

Ce atinge cu deosebire rapoartele noastre cu Germania și Rusia, mă pot provoca la explicările meritoare date casei deputaților de colegul meu ministrul-president, cu care consimt pe deplin.

Această iconă o pot compune eărăși numai în trăsurile ei principale și mă nisuiesc a răspunde la celelalte întrebări și dorințe numai cu observări făcute asupra singuraticelor puncte.

On. comisiune scie că basa politicii noastre externe e alianța de pace cu Germania, carea sustă de un șir de ani neschimbată, și aceasta mulțimesc și liniștesc pe toți. Cea mai bună dovadă cât de bună e idea alianței dintre aceste două împărății și modul în care s'a creat aceasta, zace nu numai în împregiurarea, că a prins rădăcini afunde între poporațiunea din cele două țeri, preste tot e poporală, pretotindene se alipesc de ea, nime nu îi contradice, dacă mai poate fi vorba și de vreo contradicere serioasă, — ei și în aceea, că dacă această alianță a născut în afară neîncredere, aceasta s'a delăturat cu totul, ba din contră încrederea și recunoșterea corectității acestei idei s'a reslătit asupra statelor învecinate și aceste se nisuesc și s'au nisuit a primi și a-și însuși această idee conservativă de pace, carea formează basa acelei alianțe.

Am vădit că mai întâiu Italia a recunoscut avantajele de a se pune pe o basă comună cu cele două puteri. Raportul prietinesc ce s'a născut din aceasta, despre ce am avut onoare a mă pronunța în delegațiunile ultime, există de atunci neschimbat, ba încă cred că, nutrit de amândouă părțile, se va desvolta și mai departe.

Relațiunea formată după pacea de Berlin cu Rusia, după cum vă veți fi aducând aminte, n'a fost prietinescă. Tonul neîndestulit ce s'a născut în unele cercuri politice ale Rusiei și chiar în unele state din nou create; împregiurarea că o idee sau alta iluzorie ivită pe timpul mișcării agitate, nu s'a realizat: a lăsat o urmă de amărieune, carea în Rusia s'a ridicat la un stadiu de agitare acută pentru tot ce venia din Europa apuseană.

Între astfel de împregiurări a trebuit să se desvoalte o stare neplăcută între Rusia și Europa apuseană și în prima linie față cu Austro-Ungaria și Germania.

Dar dorința ca reciprocele bunele relațiuni să se mențină sau să se restabilească, a rămas totdeauna domnitoare la factorii hotărâtori.

Dacă însă în un anumit timp au existat unele momente critice și inclinări îngrijitoare, care au putut provoca chiar frica pentru conturbarea păcii, aceasta nu a isvorit din intențiunile politice ale celor două imperii, ci din relațiunile existente și în parte din patima cu care au fost tractate aceste cestiuni din amândouă părțile în opiniunea publică și în presă. Încă în anul trecut mi-a adresat dl Csernátony pe timpul delegațiunilor o interpelare, carea, dacă

îmi aduc bine aminte isvoră din temerea că rapoartele cu Rusia ar pute să devină prietinesc. Pe atunci am putut să constatez numai că negreșit există îngrijire în această privință, dar' tot atunci am adaus că rapoartele dintre monarhi și guverne sânt prietinesci, neconturbate și normale și am constatat totodată că există și dorința după rapoarte prietinesci și între poporațiunea ambelor state. Am adaus încă atunci părerea că această încordare regretabilă e de a se adserie agitațiunilor presei și eram convins că aceea va trebui să cedeze în sfârșit unei păreri mai bune și unei idei mai prudente. Această prevedere și dorință s'a făcut faptă mulțumitoare. A reintrat liniștirea și convingerea că starea pacnică și sigură e în interesul atât a împărăției rusești, cât și în interesul bine primit al celorlalte state, — această convingere a prins teren acolo; și această consonanță de păreri a trecut apoi în un curent, care a avut de rezultat exprimarea acestei înțelegeri prin întâlnirea dintre monarhul nostru și împăratul Rusiei, la care a luat parte și împăratul Wilhelm. Însemnătatea acestei întrevederi on. comisiune o cunoaște atât din lămuririle date prin discursul Maiestății Sale cât și din declarațiunile Esc. Sale d-lui ministru-president.

Ministrul declară apoi că însemnătatea acestei întrevederi zace în confirmarea păcii de către trei monarhi ai unor mari împărății și în încrederea cu care această politică de pace a celor trei aliați a fost întâmpinată de către toate puterile. Kálnoky crede dar că această întrevedere a adus rezultate salutare și asupra monarhiei noastre. Ministrul constată apoi că rapoartele, interesele și politica monarhiei noastre, n'au suferit nici o schimbare prin întrevedere dela Schienievite.

Relativ la rapoartele monarhiei noastre cu Serbia, ministrul declară că acele sânt mulțumitoare.

Relativ la România, — dice ministrul, — observ că speranțele mele exprimate în anul trecut, cumcă rapoartele noastre se vor desvolta înspre mai bine, s'au adevărit pe deplin.

Și în faptă relațiunile dintre noi și România s'au desvoltat în un mod prietinesc și pot să declar cu recunoștință că Maiestatea Sa regele României și guvernul acesteia s'au ostentat a lucra în această direcțiune și eu sânt convins că agitațiunea unei partide mici dar lărmuitoare, care ocupă acolo poziție în contra noastră, e de a se considera ca redusă la nisece granițe foarte înguste.

Eu sperez că în urma unei activități consecvente și pacnice — pentru care se recere liniște — se va ivi și acolo o stare mulțumitoare.

Mai puțin favoritor mă pot pronunța asupra ținutei și agitațiunei unor anumiți agitatori de origine din propria noastră patrie, cari contribuiesc mult dincolo de Carpați la larma și agitațiunea presei și ne fac nouă astfel puțină onoare, ear guvernului român îi pregătesc perplexități:

Ludovic Csernátony: E adevărat că relativ la cunoscutul pasagiu din adresa maghiară, referitor la politica externă, i s'au cerut ministrului de externe lămuriri din partea Rusiei și poate și din partea Germaniei? Eu aceasta nu o cred. Dar fiindcă foile sciau să nareze o mulțime de detaluri, între altele: că în urma acestei presiuni ministrul-president a făcut în casa deputaților cunoscuta declarațiune, că nici această declarațiune nu s'a aflat îndestulitoare și de aceea s'a acceptat un pasagiu mai liniștor în discursul adresat de către Maiestatea Sa delegațiunilor, — din această cauză mă ved silit a recerca pe d-l ministru de externe ca să deee o lămurire hotărârită în această privință.

Kálnoky: Declară că nu are cunoscință despre nici una din aceste, că nu scie despre nici o observare nici directă, nici indirectă ce s'ar fi făcut din oare care parte, — ceea ce de sine se înțelege la o cestiune cu caracter curat intern, precum e adresa și desbaterea asupra acesteia. (Va urma.)

Cestiunea „Iosefinului“

în

Delegațiunea austriacă.

În ședința dela 6 n. l. c. comisiunea budgetară a delegațiunei austriace a pertractat buggetul armatei comune.

Contele Falkenhayn ca raportor a adresat mai multe întrebări ministrului de război, cari se reduc în următoarele:

a) Causa și trăsăturile fundamentale ale reformei artileriei.

b) Reforma corpului medical militar.

c) Îmbunătățirea cavaleriei.

Relativ la întrebarea a doua Dr. Beer întreabă pe ministrul de război: în ce mod s'a îngrijit ca să pună stavilă scăderii ce se observă pe ici pe acolo în corpul medical al armatei? A căzut cu totul ideea înființării academiei Iosefine? Ministrul de război contele Bylandt-Rheidt răspundând acestor interpellări a vorbit mai întâiu pe larg despre reforma artileriei de câmp și a schițat în mod detaliat esența și scopul reformei, care are menirea de a ajuta capacității de război a artileriei și a ușura în măsură mare celeritatea mobilizării. Ministrul se ocupă apoi de cavalerie dîcînd, că armata noastră, în comparare cu statele vecine, dispune de prea puțină cavalerie. Ministrul declară că îndată când a luat amana agendele armatei ca ministru comun de război a observat, că noi dispunem de prea puțină cavalerie. Ministrul vorbește apoi de serviciile înarmate ce e chemată cavaleria a face și aduce apoi în legătură cu aceasta împregiurarea, că cavaleria pentru a pute să satisfacă chemărei sale în timp de război, trebuie să fie spriginită de artilerie.

A doua cesiune, la care ministrul comun de război a trebuit să dea deslucire e cesiunea academiei Iosefine. Ministrul declară că încă în altul trecut, basat pe dorința generală, a accentuat necesitatea reinstaurării acelei academii. Ministrul dîce că îndată după desființarea academiei s'a și simțit trebuința de medici în armată, deoarece- ce ceea ce se credea la desființare că tinerii specialiști asentați vor rămîne în armată, aceea nu s'a împlinit. S'au sistematizat apoi 82 de stipendii pentru ascultători de medicină, cari să între în armată ca medici. Dintre acestia abia 16 au făcut examenele putîndu-se aplica apoi ca medici militari, ceilalți până aci tot promis a depune examenele, dar' nu o fac aceasta și nu e nici un mod de a-i pute constrînge. Încă nici aceea nu s'a putut controla: oare stipendistii frecventează regulat prelegerile? Acest mod de a crea medici în armată s'a dovedit, dar' de nepractic. Apoi s'au ajutat cu bani medicinistii voluntari, dar' aceasta încă n'a avut vre-un rezultat. Alții au fost de părerea ca să se înființeze un convicț în apropierea universității, și astfel elevii vor pute fi controlați. Acest plan s'a părut convenabil, dar abia ar corespunde așteptărilor. Ministrul e de părere că medicii militari bine calificați și crescuți în spirit militar se numără așa se vor pute forma, dacă se va reînființa academia Iosefină. Pentru a pute face aceasta trebuie învinse multe greutăți și pedeci.

Condițiunea principală ar fi ca în această academie studenții să poată dobîndi și diplomă și aceasta să aibă valoare și în praxa civilă. Aceasta se poate face, însă numai cu învoirea amîndoror legislațiunilor monarhiei. Ministrul a fost deci silit a compune întreg planul de învățămînt și a pregăti budgetul. Pentru acest scop s'au făcut studii din partea celor mai distinși medici militari și pre lîngă aceea ministrul s'a pus în înțelegere și cu cei mai eminenți profesori dela universitatea din Viena, profesori de renume european. După desbateri mai îndelungate ministrul s'a convins, că punînd la dispoziția academiei profesori dela facultatea de medicină din Viena, s'ar ușora întru cîtva cheltuielile trebuincioase pentru susținerea academiei. Cheltuielile anuale s'ar urca aproximativ la suma de 200,000 fl.

Încă la cea dintâiu veste despre reînființarea Iosefinului s'au și insinuat pentru ocuparea catedrelor mai mulți bărbați de specialitate cu deosebire din Ungaria. Pre basa acestor lucrări preliminare nici nu a întrelăsat a se folosi de prima ocaziune, ca să supună cesția Iosefinului pentru opinare ambelor guverne. În urma observațiunilor făcute de ambele guverne cu deosebire relativ la valoarea diplomelor, ideea a trebuit lăsată întru atîta și apoi a începe desbaterile asupra ei. Ministrul a compus apoi un exposé mai detaliat adresându-l celor două guverne; până acum n'a primit nici un răspuns, dar' sperază, că îngrijirea e delăturată și, că ideea în sfîrșit se va realiza.

Relativ la ridicarea medicilor militari în același rang cu oficerii, ministrul se declară în

voit, dar' adauge, că aceasta atrîna în mare parte dela caracterul respectivelor persoane și pentru a se pute face aceasta mijlocul cel mai bun e Iosefinul, unde medicii primesc caracterul militar.

Correspondență particulară

a „Tribunei“.

Budapesta, 8 Noemvrie n. 1884.

Drept complete la corespondență cu datul de ieri, fie'mi permis a înconoscința publicul român despre urmările ce le-a avut atitudinea ofensivă a diaristiceii jidano-maghiare din capitală, luată față cu junimea română de aici.

Insinuările tendențioase și-au avut efectul dorit. Colegii noștri maghiari au ținut ieri în edificiul universității sedința sub conducerea președintelui societății de lectură a studenților maghiari. Aici avea să se pertracteze asupra modalităților, prin care să se insceneză scandale demne numai de un popor incult, fără simț de dreptate, fără leac de loialitate față cu tot ce nu e de al seu. Scandalele s'evîrșite în primăvara anului c. în Cluj se vede că nu i-au rușinat în de ajuns, voiesc aici a dovedi încă odată lumii civilizate, la ce desperare a ajuns națiunea maghiară prin domnia ei de 18 ani, voiesc a arăta cum își explica loialitatea și cavalerismul, cu care de altcum mult le place a se lauda. Președintele societății arătînd însă strașnicilor sei colegi, că dela persoane de înaltă poziție le este interzisă ori-ce mișcare în contra junimeii române, a împräsciat adunarea. Adeacă în edificiul universității, care este chemat a servi de leagăn al ședințelor, universitarii maghiari sînt suferiți a pertracta oficiose cesiuni politice.

Dela universitate s'au dus colegii noștri sub conducerea unui fost matador al scandelor din Cluj, în cafeaneaua „Arvay“, unde au decis a demonstra contra noastră, ba dacă le va succeda a și împedeca convenirea proiectată de noi.

Românii firmi în propusul lor și conciii despre justa și nevinovata lor ținută, au decis a ținîe, în butul tuturor pedecilor, cina proiectată. Terminul convenirii era fixat pe oara 7 p. m., ear' drept local de întrunire era aleasă restaurațiunea „Kommer“ situată pe cheul Dunărei.

Pe la oarele 6^{3/4} eram vre-o 6 dintre Români pe stradă înaintea restaurațiunii, așteptînd timpul și sosirea celorlalți frați Români; când eată vedem apropiindu-se o hordă de oameni — 200 (două sute) la număr, — care oprindu-se în fața noastră, întonează aria rebelilor din 1848 „Kossuth nóia.“ După finirea acestei serenade, corifeul lor declară că încă nu este timpul a inscena demonstrația, ci se vor mulțumi a ne înfrica numai. Unul dintre noi le spune în limba lor, că nu este cavaleresc a inscena scandale pentru lucruri neadeverite. Aceste cuvinte au fost întîmpinate din partea înverșunătorilor cu „Le vele!“ ear' din partea matadorului cu admonierea „vigyzon, szerezetslen, mert össze lesz morzsolva.“ (Grîjese, nefericitule, căci vei fi sfîrmat). Va să dîcă înfuriții au fost decisi a ne scoate mășelele și a ne rumpe fâlcile; nici că se poate aștepta altceva dela un fiitor alegător de deputat pentru dieta maghiară.

După mai mult ciorobor și tîmbălău în fine constatînd ei de ei, că ori-ce demonstrație este neprovocată și nebasată s'au depărtat între strîgăte de „Abzug Petru Maior“ și „Le az Oláhokkal“, cîntînd „Hazádnak rendületlenül“.

Junimea română cu încetul s'a adunat după oarele 7 în localul destinat, întrunind un frumos număr de 40 înși. Cîna a decurs în cea mai bună ordine, căci demonstrația Ungurilor decum se ne fi spariat, dar' a fost obiectul ilarității noastre.

În decursul cinei s'au ridicat mai multe toast; între altele s'a tostat pentru colegialitate și strînsă unire între tinerii români; pentru fondatorul diaristiceii române din Ardeal; pentru femeile române ca pionerele artelor; pentru marele poet Alexandri, întonîndu-se din partea tostaritelui că „Românii au un poet rege și o regină poetă.“

În fine junimea a decis a se întruni cît mai des cu asemenea ocaziuni, și drept aceea alegînd un comitet permanent de 4 înși, care să aranjeze de aici încolo la timp și loc bine venit cîni comune, la oarele 12 m. n. s'a despărțit, ducînd cu sine cu o experiență mai mult. Sînt pe deplin convins că colegii maghiari nu se vor mulțumi cu svonul ce l-au făcut ieri seara, pentru-că ei toți sînt discipuli adiecții ai profesorului Wenzel, care mai deună-și le spunea de pe catedră că „Românul este un nimica.“ Șerpar.

Cronică.

Soția arhiducelui Iosif, principesa Clotilda, invitînd la cules în Alesut o societate, improviză o sêrbare țerăneasă. Cu această ocaziune se servîră bucate țerănesci și oaspeții se îmbrăcară în costume poporale. Arhiducesa Margareta, fiica arhiducelui, purta costum de fată română de pe la Chișineu din comitatul Arad, unde e moșia arhiducelui. Acest costum se compune din o cătrîntă țesută cu fire de argint, peptărel roșu, cămașe cu mâneci largi chindisită cu flori de argint, cisme roșii carmajii.

Bancă română în Timișoara. După cum se telegrafează la „N. f. Presse“ banca agronomică, care se fîndează prin Români din Bănat sub numele „Concordia“ își va țînîe adunarea constituantă în 19 a. l. c. Capitalul social va fi de 30000 fl. împărțit în 600 acții à 50 fl.

Statutele reuniunii pompierilor voluntari din Făgăraș au fost întărite de respectivul ministru. — De asemenea au fost provădute cu clausula de întărire și statutele reuniunii de cîntări a tinerilor plugari din Cămpeni.

Afacerea tribunalului din Komorn. Ministrul de justiție a adresat tribunalului reg. din Komorn următoarea scrisoare: Tribunalul reg. din Komorn mi-a trimis cu datul de 27 Octomvrie a. c. Nr: 994 recercarea ca să-i dau înputernicire de a porni proces penal în contra diarului cuotidian din Budapesta „Pesti Hirlap“ pentru articolul apărut în nrul 195 dela 25 Octomvrie al acestui diar sub titlu „decadența tribunalului din Komorn.“ Deși însumi țîn de foarte vătămătoare o parte a acuzelor cuprinse în memoriul articol, încât recunoscu că îndreptățită indignațiunea tribunalului pentru aceste calunții și dorința sa de a primi satisfacție, nu pot totuși a-i da această înputernicire deoarece desmînțirea acestor învinuări a apărut deja în toate diarele din capitală și în „Pesti Hirlap“, și aceasta din urmă foaie pentru a-și repara greșeala în nrul 300 al seu a dat satisfacție președintelui și asesorilor tribunalului declarînd în un articol că notița respectivă e scoasă din informațiuni false. Încunoscîntez despre aceasta pe dl președinte prelîngă observarea că îi stă în voie tribunalului reg. a publica în presă această rezoluție.

Zăpadă. Astăzi noapte a nins aci; nefîind însă rece, neana s'a topit, ear mai în țînsoarea s'a schimbat în ploie. Schimbarea vremei era de prevădută în urma negurei ce s'a fost coborît dela munte de vreo câteva țîle.

Pentru o școală de fete din Transilvania. „Românul“ amintese, că frumosul roman „O căsătorie strălucită“, de cunoscuta scriitoare suedesă Emilia Carlen și tradus în romănesc de d-na Pulheria A. Radu, se vinde în scopul de a se ajuta înființarea unei școle de fete în Transilvania.

Talentul scriitoarei și morala scrierei sînt o îndestulătoare recomandare pentru familie.

Pentru Românii cei buni, scopul pentru care se pune în vîndare această carte e o și mai mare și mai prețioasă recomandare.

Sperăm deci, că el va găsi mulți cumpărători.

Se află de vîndare la librării, la d-na traducătoare în Galați și la administrațiunea „Românului.“

Prețul e 60 bani.

Cesiunea limbilor în Cisleithania. Tribunalul din Eger ca judecatorie comercială a respins în țîlele trecute o acuză a unui advocat din Praga scrisă în limba cheică din motiv că membrii tribunalului nu știu limba cheică Tribunalul suprem însă e ordonat ca tribunalul din Eger să pertracteze cauza predată în limba cheică.

Reuniunea femeilor române din Sibiu.

Reuniunea femeilor române din Sibiu în sensul statutelor sale și-a ținut ieri în 9 Noemvrie a. c. n. adunarea sa generală în localitățile casei române din loc sub prezidiul doamnei Iohanna Bădilă vice-președinta reuniunii, fiind d-na președintă de bună seamă prin morbi ori din altă cauză împedecată a lua parte la ședința. Scopul adunării a fost statorirea bugetului reuniunii pe anul 1885.

După deschiderea ședinței, prezidiul aduce la cunoscința adunării generale regretabila întemplantare, că dl general Carol Davila, membru onorar al reuniunii, și de altcum binemeritat pentru reuniunea aceasta a încetat din viață. Adunarea prin sculare își exprimă condolența și se ia hotărîre ca aceasta să se treacă și în protocolul ședinței de aci.

După acest act de pietate se cetese prin secretarul reuniunii raportul comitetului despre activitatea dezvoltată dela ultima adunare generală încoace. Raportul se ia din partea adunării cu plăcere la cunoscința și comitetului i se exprimă mulțumită pentru zelul manifestat față de afacerile reuniunii. Din bugetul cetit de dl cassar aflăm că venitele reuniunii sînt preliminate pe anul 1885 cu 2,608 fl., ear' cheltuielile cu 1,926 fl., deci rezultă un excedent de 682 fl. pentru fondul reuniunii.

Venind la rînd întregirea comitetului reun., prezidiul ne comunică, că nu 3 locuri, precum stă în convocarea în urma unei greșeli de tipar, ci numai 2 sînt de întregit. După suspendarea ședinței se puredce la alegere, și se aclamă de membri în comitet doamnele: Otilia Comșa și Elisabeta Bugarsky.

În fine comitetul propune, că adunarea generală să se proclame pe doamna Elena Angelescu și dl Alexandru Tell, ambii din Craiova, în semn de recunoscînță pentru interbul viu dovedit din

partea dlor față de reuniune, de membri onorari ce între strîgăte de „să trăiască“ se și primesce.

Astfel în modul cel mai neted a decurs adunarea generală a reuniunii, și ne mai fiind obiecte de pertractat, după vreo câteva cuvinte călduroase de mulțumită din partea prezidiului, ședința s'a ridicat.

Pentru-ca publicul acestor să se informeze despre starea reuniunii acesteia, ce urmărește un scop atît de frumos, reproducem raportul comitetului, observînd că elaboratul acesta interesant este produsul penei secretarei reuniunii, a d-nei Anastasia Toma:

Onorată adunare generală! Comitetul căruia onorata adunare generală din 26 Februarie a. c. i-a încredințat soarta reuniunii femeilor române din Sibiu, și cu ea soarta școlii noastre de fetițe, vine a raporta despre activitatea sa în intervalul acestor 8 luni de țîle.

Acest comitet dela ultima adunare generală a ținut 8 ședințe.

În ședința dela 29 Aprilie (10 Mai) a. c. și-a reales de președintă pe d-na Maria Cosma, de vice-președintă pe doamna Iohanna Bădilă, de cassar pe dl Dr. Aurel Brote, director al bancei „Transilvania“ și de secretar pe dl Mateiu Voileanu, redactor al „Telegrafului român.“

În ședința sa din 9/21 Mai a. c. comitetul a hotărît a recerca corpul profesional pentru edarea unui plan spre înființarea clasei a VI-a pentru anul școlar 1884/5, la care corpul profesional aduce la cunoscința comitetului că înființarea clasei a VI-a este necesitate absolută, și recercă comitetul a închiria pentru școală o localitate mai mare cu cel puțin patru odăi, totdeoată se ofere a provădîe învățămîntul și pre anul școlar 1884/5.

Spre acest scop comitetul negăsinde altă localitate mai acomodată, a închiriat casa consistențului arhiepiscopului nr. 37 din strada măcelarilor etajul I, unde se află 4 odăi pentru școală și una care se folosece ca locuință privată a d-soarei directoare Eleonora Tănășescu, pre care odae comitetul a provădît-o și cu mobile necesare.

Dina de 16/28 Iunie a. c. a fost o țîle de sêrbătoare pentru Reuniunea noastră, țîua primelor examene la țînărul nostru institut de fetițe din Sibiu. Nu ne-am îndoit nici când despre rezultatele favoritoare, sciînd pusă soarta gingașelor noastre odrasle în mîni atît de demne, precum este știmatul nostru corp profesional, dar' fructele culese după un timp de ostenele abia de opt luni, a fost atît de multe și frumoase, încât tot publicul a rămas încântat de cele ce a vîdut și audît. Ochiul nevinovatei copilice prin strălucirea lor vestiau plăcerea de a răspunde în dulcea limbă maternă, și ochii umezi ai părinților, mulțumirea și satisfacțiunea de a fi putut ajunge o țîle atît de mult așteptată atît de mareată.

Cu multă plăcere amintim, că zelosă și demna noastră membră onorată d-na Adela Olteanu din Craiova a trimis pentru premiarea elevelor 100 exemplare cărți, pentru care comitetul i-a exprimat pe cale diaristică mulțumita sa.

(Va urma.)

Posta ultimă.

Agram, 9 Noemvrie n. Festivitățile arangiate cu ocaziunea sfințirii galeriei de tablouri, ce s'a făcut aci, au decurs cu toată demnitatea și fără de a se fi conturbat liniștea.

Paris, 9 Noemvrie n. De alaltăieri dela miezul nopții până ieri la 11 oare seara au fost 70 casuri de îmbolnăvire și 8 casuri de moarte de cholera, ear de ieri noapte până aci la oarele 2 d. a. au fost 23 casuri de moarte de cholera.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta, 10 Noemvrie n. Comisiunea financiară a casei deputaților a pertractat bugetul ministerului de honvești și l-a votat. Cu ocaziunea aceasta s'a prezentat ministrul de honvești Fejérváry cerînd spriginul membrilor comisiunei.

Agram, 10 Noemvrie n. Episcopul Strossmayer a plecat la Novidvori spre a sfințîi mausoleul Banului Ielacici. Strossmayer se întoarce la Agram rămînd două țîle acolo.

Paris, 10 Noemvrie n. De ieri dela ameași până în meadă-noapte s'au ivit 138 casuri de îmbolnăvire și 51 casuri de moarte de cholera. În Montreuil au fost 10 îmbolnăviri.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Seiri economice.

Centenarul bumbacului în Noua-Orleans. — Acum o sută de ani, în luna lui Octomvrie 1784, un mic vas american, obosit de o lungă și ostenitoare călătorie debarca pe cheiurile Londrei un balot de bumbac, care cu șese luni mai înainte, fusese cules dintr-o plantațiune din Louisiana și pus pe vas la Charleston, un port în Carolina de sud.

Acest balot de bumbac nu era nici mai mult nici mai puțin decât atâtia mostră din noul produs american, ce se exporta în Europa, și comercianții din Londra, recunoscând îndată calitatea sa superioară se arătară că sînt amatori și cerură să aibă mai multă marfă de felul acesta.

În 1884—un secol mai târziu plantatorii de bumbac, astăzi toți milionari, se pregătesc, în înțelegere cu guvernul american, a celebra cu solemnitate a suta aniversare a trimerii acestui balot de bumbac.

În acest scop, la 1 Decemvrie viitor se va deschide în Noua-Orleans, „Expozițiunea universală a industriei și a centenarului bumbacului.”

Terenul ce s'a ales este pe marginea rîului Mississippi. Cu cele cinci clădiri, numeroasele sale anexe și parcul seu, va ocupa o întindere de 45 hectare.

În edificiul principal, main building, care este de formă dreptunghiulară, în 500 metri lungime și 350 metri lățime, va fi expozițiunea internațională propriu zisă. Edificiul guvernului și al Statelor, galeria frumoaselor arte, halele de horticultură și halele fabricelor sînt construite nu se poate mai frumos, în stil gotic și moresc.

Terenul și construirea edificiului au costat peste cinci milioane de dolari.

În catul de jos se vor așeza toate obiectele de industrie; în galeria catului întăiu vor fi așezate obiecte de artă.

În mijlocul marelui Building s'a construit o sală semi-circulară, unde se vor da concerte. „Music-Hall“ va conține două-spre-dece mii de locuri; se vor executa coruri de o mie de voci însoțite de orgă. Acest instrument de o mărime foarte mare, ocupă deja partea din fund a estradei.

Numeroasa colecțiune a machinelor va fi instalată la extremitatea clădirii. Aceste machine-unelte vor funcționa, prin mijlocul unei machine Corliss de 2500 cai și vor avea ca putere motrice apa din Mississippi. Tot în această galerie, arhitectul a făcut o cascadă — un Niagara în miniatură — care se va perde într'un rezervor deo capacitate de un milion de litri de apă.

Seara, cataracta va fi iluminată, ca și toată expozițiunea, cu lumină electrică și focuri de Bengal.

Se înțelege de sine, că bumbacul va avea locul de onoare, și va fi expus sub toate condițiunile de cultură, de manufactură și de preparațiune pentru comerț. Cine își poate închipui, că Louisiana, Texas, Georgia, Alabama, etc., produc pe fiecare an șapte până la opt milioane baloturi de bumbac, din cari cinci milioane sînt exportate și servesc pentru a îmbrăca două din trei părți din genul omenesc!

Bibliografie.

„Revista Armatei,” redactată cu concursul corpului ofiteresc. București Octomvrie 1884. Anul II. Nr. 10. Sumar: Revista interioară. — Earăși cestiunea călărașilor de Rasti. — Bătăile defensiv-ovensive de căpitanul Jarca. — Asupra ținutei de căpitan G. Marcu. — Raport științific asupra aptitudinii militare a districtului Covurlui, de doctorul Zorileanu. — Vederi asupra organizării armatei franceze. — Propuneri. — Noutăți din țară. — Noutăți din străinătate. — Bibliografie. —

„Regretații Științifice.” Apare la 15 a fiecărei luni. Iași 15 Octomvrie 1884. Anul II. Nr. 10. Sumar: Geometrie: Dreapta lui Simson și centrul de similitudine rotătoare de I. D. Rallet. — Geometria analitică: Câteva curbe celebre și importante de C. Ohimescu. — Chimie: Reproducțiunea artificială a mineralelor de V. C. Buțureanu. — Probleme rezolvite. — Probleme propuse. —

„Familia.” Oradea-mare 28 Octomvrie (9 Noemvrie) 1884. Anul XX. Nr. 44. Sumar: Ana Doamna (soția lui Alexandru cel Bun), dramă în cinci acte. — Bunica (poesie după Victor Hugo). — Călătoria lui Horia la Viena în 1783. — Femeie din Africa de mijloc (ilustrațiune). — Ardeal (studiu limbistic-celtic). — Doine și hore din Ardeal. — Cum mi-am aflat eu soție (o istorie americană de O. T.). — Literatură și arte. — Teatru și muzică. — Ce e nou? Ghicitoare. — Cutia publicului. — Posta redacțiunii. — Călimdarul săptămânei. —

LOTERIE.

Tragerea din 5 Noemvrie st. n.

Budapesta: 86 85 16 31 11.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta

dela 8 Noemvrie st. n.

Grâu (din Banat): 72—75 Kilo fl. — până —. — 76—81 Kilo fl. — până —. — (lungă Tisza) 72—75 Kilo fl. — până —. — 76—81 Kilo fl. 7.90 până 8.40, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. — până —. — 76—81 Kilo fl. 7.80 până 8.30, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. — până —. — 76—81 Kilo fl. 7.80 până 8.30, (de Baeska) 72—75 Kilo fl. — până —. — 76—81 Kilo fl. — până —. — (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. — până —. — 76—81 Kilo fl. 7.55 până 8.05.

Săcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.95 până 7.20.

Orđ (nutreț): 60—62 Kilo fl. 6.40 până 6.75; (de berărie) 62—64 Kilo fl. 6.90 până 9.60.

Ovės (ungurese) 37—40 Kilo fl. 6.20 până 6.60. Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.65 până 6.70; de alt soi fl. 6.65 până 6.70. Rapița fl. 11.50 până 12.75; de Banat fl. 11.25 până 12.—. Mălaiu (ungurese): fl. 6.20 până 6.50. Timpul de furnisare. Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.25 până 8.27 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 7.82 până 7.85. Săcara (primăvară) —. — Kilo fl. 5.74 până 5.76. Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.80 până 5.82. Rapița (August—Septemvrie) fl. 12.5/8 până 12.5/8. Spirt (brut) 100 L. fl. 28.— până 28.50.

Bursa de București.

Cota oficială dela 6 Noemvrie st. n. 1884.

Renta amort. (5%) Cump. 92.— vënd. —. — Rur. conv. (6%) 105.— 104.30. Act. de asig. Dacia-Rom. 371 1/2 — —. Banca națională a României 1402.— — —. Impr. oraș. București — — —. Credit mob. rom. 278 1/2 — 281.—. Act. de asig. Națională 241.— — 241. 1/2. Scrișuri fonciare urbane (5%) 91.50 — 87.50. Societ. const. 280.— — —. Schimb 4 luni — — — 30.—. Aur 6.— — 6.25.

Bursa de Viena

5 din 8 Noemvrie st. n. 1884.

Rentă de aur ung. 6% 123.05. — — — 4% 93.60. — — — hârtie 5% 89.35. Împrumutul căilor ferate ung. 143.25. Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) 98.20. Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) 119.—. Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) 105.75. Bonuri rurale ung. 100.90. — — — cu cl. de sortare 100.—. — — — bănățene-timișene 100.—. — — — cu cl. de sortare 99.40. — — — transilvane 100.50. — — — croato-slavone 100.—. Despăgubire pentru dijma ung. de vin 98.—. Împrumut cu premiu ung. 116.25. Losuri pentru regularea Tisei și Segedin 115.70. Rentă de hârtie austriacă 81.20. — — — argint austriacă 82.30. — — — aur austriacă 103.55. Losurile austr. din 1860 134.75. Acțiunile băncii austro-ungare 868.—. — — — de credit ung. 292.25. — — — „ „ „ austr. 291.70. Argintul — — —. Galbeni împărătesci 5.79. Napoleon-d'ori 9.70 1/2. Mărci 100 imp. germane 59.90. Londra 10 Livres sterlinge 122.60.

Bursa de Budapesta

din 8 Noemvrie st. n. 1884.

Renta de aur ung. 6% 122.75. — — — 4% 93.60. — — — hârtie 5% 89.25. Împrumutul căilor ferate ung. 143.—. Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) 98.25. Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) 119.—. Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) 105.25. Bonuri rurale ung. 101.—. — — — cu cl. de sortare 99.50. — — — bănățene-timișene 100.—. — — — cu cl. de sortare 99.—. — — — transilvane 100.—. — — — croato-slavone 100.—. Despăgubire pentru dijma ung. de vin 98.25. Împrumut cu premiu ung. 116.50. Losuri pentru regularea Tisei și Segedin 116.—. Renta de hârtie austriacă 81.20. — — — argint austriacă 82.30. — — — aur austriacă 103.50. Losurile austr. din 1860 134.50. Acțiunile băncii austro-ungare 870.—. — — — de credit ung. 291.50. — — — „ „ „ austr. 291.20. Argintul — — —. Scrișuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“ 101.50. Galbeni împărătesci 5.78. Napoleon-d'ori 9.70. Mărci 100 imp. germane 59.95. Londra 10 Livres sterlinge 122.50.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC din Sibiu

execută tot felul de lucrări tipografice și în deosebi tipăresc cărți de tot felul, anunțuri de căsătorie, anunțuri funebre placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

De asemenea Institutul trimite în editură cărți școlare și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sînt: povești, snoave, poezii populare, istoricore morale, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în stil popular și alte de asemeni. Condițiunile editurii urmează a fi stabilite prin bună învoială între autor și direcțiunea Institutului. [101] 6

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u.

Table with multiple columns showing train schedules between various stations like Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, Budapesta-Arad-Teiuș, Teiuș-Arad-Budapesta, Copșa mică-Sibiu, Sibiu-Copșa mică, Cucerdea-Oșorheiu, Oșorheiu-Cucerdea, Simeria (Piski)-Petroșeni, Petroșeni-Simeria (Piski), Simeria (Piski)-Uniedoara, Uniedoara-Simeria (Piski).

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.